

dane • účtovníctvo • odvody

DUO 9 / XXI. ročník
2024

bez chýb, pŕškút a penále®

Zákon o DPH – novela

Príjmy z reklamy

Virtuálna mena – DPH

Zdaňovanie cien a výhier

Pozastavenie živnosti

Určenie vstupnej ceny – HM a NHM

Skončenie podnikania FO

Barter a jeho účtovanie

Dovolenka

zamestnávateľ • čerpanie • krátenie • zamestnanec
kalendárny rok • výmer • prekážky • pracovný pomer

č. 9/2024, mesačník, ročník XIX.

Vydavateľ Poradca, s. r. o.
Pri Celulóžke 40, Žilina
IČO: 36 371 271
www.poradca.sk

Zodpovedná redaktorka J. Blaščíková

Spolupracovníci Ing. J. Mintál,
Ing. A. Kolembus,
Ing. JUDr. Ladislav Hrtánek, PhD.,
Ing. I. Matlovičová

Objednávky, distribúcia, zákaznícky servis
telefonicky 041/56 52 871, 879
0911 193 135, 0915 033 300
e-mailom abos@poradca.sk
e-shop www.poradca.sk
posielame poštou alebo kuriérom

Tlač jún 2024

Doporučená cena 11,80 €

Za údaje a názory v článkoch zodpovedajú autori.

ISSN: 1336-7986 (tlačová verzia)
ISSN: 1338-0893 (online verzia)
EV 3908/09

Vážení čitatelia!

Cieľom **novely zákona o DPH** je znížiť administratívne zaťaženie zdaniteľnej osoby – malého podniku, vyplývajúce z dodržiavania platných predpisov pre malé podniky. Podrobnejšie informácie ponúkame v príspevku **Zákon o DPH – novela** v rubrike **Aktuálne**. Úplné znenie novelizovaného zákona s komentárom nájdete v mesačníku **Poradca 1/2025**, prípadne samotné znenie zákona v **Aktualizácii I-2/2024**.

Aktuálnej daňovej a účtovnej problematike sa kolektív autorov venuje tiež v článkoch **Príjmy z reklamy oslobodené od dane**, **Zdaňovanie cien a výhier u FO**, **Pozastavenie živnosti z hľadiska dane z príjmov**, **Skončenie podnikania FO**, **Barter a jeho účtovanie**, **Spoločnosť v likvidácii – účtovanie**, **Odpis záväzkov – vplyv na základ dane...**

S blížiacou sa dovolenkou sezónou upozorňuje autorka **Mgr. Iveta Matlovičová** na možné postupy jej čerpania, krátenia a podobne. Viac sa dozviete v príspevkoch **Dovolenka – čerpanie, krátenie a Dovolenka – nerovnomerne rozvrhnutý pracovný čas**.

Nemenej zaujímavé príspevky ponúkajú aj ďalšie mesačníky vydavateľstva: **Poradca 11-12/2024 – Občiansky zákonník s komentárom**; **PaM 9/2024 – Rekreačný príspevok – pravidlá**, **Sezónne zamestnávanie cudzincov**, **Dovolenka zamestnanca vo verejnej správe**, **1000 riešení 2/24 – Odpisy**, **Automobil v podnikaní**.

V ponuke sú tiež tematické balíčky: **Občiansky zákonník po novele**, **Verejné obstarávanie po novele**, **Miestne dane a poplatky**, **Daňové a nedaňové výdavky a Balíček stavebníka**.

Nezabudnite si predplatiť **nový XX. ročník DUO 2025**, zabezpečíte si tak mnohé **predplatiteľské výhody** a stály prístup k aktuálnym informáciám. Všetko potrebné sa dozviete na www.poradca.sk alebo neváhajte kontaktovať náš zákaznícky servis.

Prajem Vám krásne slnečné leto, príjemnú dovolenku a budem sa tešiť na skoré stretnutia pri ďalších číslach mesačníka.

Jarmila Blaščíková
odborná redaktorka

Letná ponuka vydavateľstva

Objednávajte cez e-shop www.poradca.sk. Doručíme poštou alebo kuriérom.

AKTUÁLNE**A**

Zákon o DPH – novela Ing. Ján Mintál	3
Príjmy z reklamy oslobodené od dane Ing. Jana Bielená	8
Príklady z praxe – príjmy z reklamy Ing. Jana Bielená	12

PRIAME DANE**PD**

Zdaňovanie cien a výhier u FO Ing. Ján Mintál	14
Pozastavenie živnosti z hľadiska dane z príjmov Ing. Ivana Valterová	19
Skončenie podnikania FO Ing. Anton Kolembus	24
Hmotný a nehmotný majetok určenie vstupnej ceny Ing. Ivana Valterová	30

NEPRIAME DANE**ND**

Virtuálna mena a DPH Ing. Naďa Vašková	34
DPH pri dovoze – porušenie colných predpisov Ing. Naďa Vašková	36
Likvidácia obchodnej spoločnosti – podávanie DP Ing. Anton Kolembus	40
Príklady z praxe likvidácia obchodnej spoločnosti Ing. Anton Kolembus	42

ÚČTOVNÍCTVO**Ú**

Barter a jeho účtovanie Ing. Ján Mintál	44
Spoločnosť v likvidácii účtovanie Ing. Anton Kolembus	49
Odpis záväzkov – vplyv na základ dane Ing. Jana Bielená	55
Príklady z praxe – odpis záväzkov Ing. Jana Bielená	59

CHYBIĎ ZNAMENÁ PLATIĎ**CH**

Uplatnenie výzvy správcu dane v daňovom procese Ing. JUDr. Ladislav Hrtánek, PhD.	61
Určovanie dane podľa pomôcok v daňovom procese Ing. JUDr. Ladislav Hrtánek, PhD.	65

ODVODY A MZDY**OM**

Dovolenka – čerpanie, krátanie Mgr. Ivana Matlovičová	69
Dovolenka nerovnomerne rozvrhnutý pracovný čas Mgr. Ivana Matlovičová	73
Zamestnávanie občanov so ZP formy povinného podielu Ing. Iveta Matlovičová	76

Termíny pre prax v auguste 2024**80**

Zákon o DPH – novela

Primárnym cieľom novelizácie zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v z.n.p. (ďalej len „zákon o DPH“) je transpozícia smernice Rady (EÚ) 2020/285 z 18. 2. 2020, ktorou sa mení smernica 2006/112/ES o spoločnom systéme DPH, pokiaľ ide o osobitnú úpravu pre malé podniky, a nariadenie (EÚ) č. 904/2010, pokiaľ ide o administratívnu spoluprácu a výmenu informácií na účely monitorovania správneho uplatňovania osobitnej úpravy pre malé podniky (Ú. v. EÚ L 62, 2. 3. 2020) v platnom znení [ďalej len „smernica (EÚ) 2020/285 v platnom znení“].

A

Zmeny v registračnej povinnosti platiteľa DPH

Z dôvodu transpozičnej povinnosti vyplývajúcej zo smernice (EÚ) 2020/285 v platnom znení“), v dôsledku ktorej sa menia pravidlá uplatňovania oslobodenia od dane pre malé podniky, nadobudnú od 1. januára 2025 účinnosť zmeny aj v pravidlách registrácie pre daň tuzemských zdaniteľných osôb za platiteľa DPH.

V zmysle ustanovenia § 4 ods. 1 písm. a) zákona o DPH v znení účinnom od 1. januára 2025 sa mení obdobie, za ktoré sa počíta obrat na účely povinnej registrácie pre DPH, a počnúc rokom 2025 sa mení hodnota bez dane

dodaných tovarov alebo služieb vstupujúcich do obratu na sumu 50 000 eur (ide v podstate o zaokrúhlenie zo sumy 49 790 eur). Takáto zdaniteľná osoba sa teda stane platiteľom dane prvého januára kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, v ktorom presiahla obrat 50 000 eur.

V zmysle ustanovení § 4 ods. 1 písm. b) až i) zákona o DPH v znení účinnom od 1. januára 2025 sa ustanovujú iné skutočnosti, na základe ktorých sa zdaniteľná osoba stane platiteľom dane ešte pred prvým januárom kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, v ktorom presiahla obrat 50 000 eur. Zdaniteľná osoba, ktorá má sídlo, miesto podnikania alebo prevádz-

kareň v tuzemsku, a ak nemá takéto miesto, ale má bydlisko v tuzemsku alebo sa v tuzemsku obvykle zdržiava, sa počnúc rokom 2025 stane platiteľom dane v prípade, ak v prebiehajúcom kalendárnom roku dodaním tovaru alebo služby presiahne obrat 62 500 eur (stáva sa platiteľom dane už týmto dodaním).

V zmysle § 4 ods. 1 písm. f) zákona o DPH v znení účinnom od 1. januára 2025 bude platiť, že ak zdaniteľná osoba má z dodania stavby, časti stavby alebo stavebného pozemku, presiah-

Osoba sa stane platiteľom dane 1. januára kalendárneho roka nasledujúceho po roku, v ktorom presiahla obrat 50 000 eur.

nuť obrat 62 500 eur, stáva sa platiteľom dane dňom, v ktorom táto osoba dodá tento tovar alebo dňom, v ktorom táto osoba prijme platbu pred dodaním stavby, časti stavby alebo stavebného pozemku.

V § 4 ods. 5 zákona o DPH v znení účinnom od 1. 1. 2025 sa ustanovuje, že vo vymedzených prípadoch, kedy sa zdaniteľná osoba má stať platiteľom prvého januára kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, v ktorom presiahla obrat 50 000 eur, je povinná bezodkladne oznámiť daňovému úradu skutočnosť, že sa stala platiteľom pred týmto dňom, a to na základe niektorej zo skutočností uvedených v § 4 ods. 1 písm. b) až i) zá-

kona o DPH v znení účinnom od 1. 1. 2025. V oznámení zdaniteľná osoba uvedie aj deň, keď táto skutočnosť nastala. Ak bolo tejto zdaniteľnej osobe už vydané, prípadne aj doručené rozhodnutie o registrácii pre daň podľa § 4 ods. 4 písm. a) zákona, tak v prípade oznámenia skutočnosti podľa § 4 ods. 5 daňový úrad nové rozhodnutie o registrácii pre daň už nevydá.

Zdaniteľná osoba bude mať aj naďalej možnosť dobrovoľnej registrácie.

V prípade, že sa zdaniteľná osoba chce stať platiteľom dane pred presiahnutím obratu 50 000 eur, podá žiadosť o registráciu pre daň, pri ktorej bude daňový úrad skúmať, či je táto osoba zdaniteľnou

osobou. Na postup zdaniteľnej osoby a daňového úradu v registračnom konaní sa primerane budú vzťahovať ustanovenia o povinnej registrácii. Zdaniteľná osoba sa stane platiteľom dane dňom uvedeným v rozhodnutí.

Ak nastane niektorá zo skutočností uvedených v § 4 ods. 1 písm. a) až h) zákona o DPH v znení účinnom od 1. 1. 2025 pred dňom uvedeným v rozhodnutí daňového úradu (teda pred dňom, kedy sa podľa rozhodnutia daňového úradu zdaniteľná osoba stane platiteľom dane), zdaniteľnej osobe vznikne povinnosť túto skutočnosť bezodkladne oznámiť daňovému úradu. V prípade, že uvedená skutočnosť nastala a daňový úrad už vydal rozhod-

nutie o registrácii pre daň, rozhodnutie daňového úradu sa zruší vydaním nového rozhodnutia.

Zároveň sa navrhovanou úpravou umožní zdaniteľnej osobe stať sa platiteľom aj skôr než prvého januára kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, v ktorom presiahla obrat 50 000 eur. Teda sa jej umožní stať sa platiteľom buď dodaním tovaru alebo služby, ktorým v prebiehajúcom kalendárnom roku presiahla obrat 50 000 eur alebo predtým než presiahne v prebiehajúcom kalendárnom roku obrat 62 500 eur, pričom zákon o DPH ustanovuje podmienky, ktoré zdaniteľná osoba musí splniť. Zákon o DPH rovnako ustanovuje aj momenty, kedy sa v týchto prípadoch stáva dotknutá osoba platiteľom dane.

V zmysle prechodných ustanovení k úprave účinnej od 1. januára 2025 sa ustanovuje, že ak zdaniteľná osoba dosiahla obrat 49 790 eur alebo sa stala platiteľom dane na základe zákona podľa § 4 ods. 4 do 31. decembra 2024, bude sa pri plnení registračnej povinnosti a v registračnom konaní postupovať podľa pravidiel účinných do 31. decembra 2024. V ostatných prípadoch bude zdaniteľná osoba a daňový úrad postupovať podľa pravidiel účinných od 1. januára 2025.

Nadobudnutie tovaru v tuzemsku z iného členského štátu

Jednou z podmienok aby nadobudnutie tovaru v tuzemsku z iného členského štátu bolo predmetom dane je status dodávateľa. V zmysle súčasného znenia ustanovenia § 11 ods. 2 písm. b) zákona o DPH vyžaduje pre splnenie týchto podmienok, okrem iného, identifikáciu dodávateľa pre daň v inom členskom štáte, pričom, pokiaľ ide o túto podmienku, z relevantného článku predmetnej smernice [čl. 2 ods. 1 písm. b) bod i)] vyplýva, že sa vyžaduje, aby dodávateľ v inom členskom štáte bol zdaniteľnou osobou, ktorá nemá nárok na oslobodenie

od dane pre malé podniky ustanovené v čl. 282 až 292 tejto smernice. Z dôvodu právnej istoty sa od 1. 1. 2025 zosúladi hmotnoprávne podmienky, pri splnení ktorých je nadobudnutie tovaru v tuzemsku z iného členského štátu predmetom dane, upravené v zákone o DPH s podmienkami ustanovenými smernicou 2006/112/ES.

Na druhej strane zákon o DPH v znení účinnom od 1. januára 2025 ustanovuje, že predmetom dane nie je ani nadobudnutie tovaru v tuzemsku z iného členského štátu nezdaniteľnou osobou, ktorá nie je registrovaná pre daň, a ktorá má nárok na vrátenie dane podľa § 61 až 64 zákona o DPH.

Zákon o DPH v znení účinnom od 1. januára 2025 prinesie zmeny aj v rámci problematiky uplatnenia práva na odpočítanie dane pri nadobudnutí tovaru z iného členského štátu. V zmysle ustanovenia § 51 ods. 1 písm. c) zákona o DPH v súčasnom znení môže právo na odpočítanie dane platiteľ uplatniť, ak pri odpočítaní dane podľa § 49 ods. 2 písm. c) zákona o DPH má faktúru od dodávateľa z iného členského štátu.

Počnúc rokom 2025 si platiteľ dane, ktorý nadobudol v tuzemsku tovar z iného členského štátu, bude môcť uplatniť právo na odpočítanie dane v zdaňovacom období, v ktorom z tohto nadobudnutia tovaru vznikla daňová povinnosť, aj v prípade, ak nemá do podania príslušného daňového priznania od dodávateľa z iného členského štátu „formálnu“ faktúru o dodaní tohto tovaru.

Platiteľ dane oprávnenosť uplatňovania nároku na odpočítanie dane bude v tomto prípade môcť preukázať inými relevantnými dokladmi z obchodnej korešpondencie s dodávateľom, ktoré musia preukázať reálne uskutočnenie nadobudnutia tovaru, ako aj výšku vzniknutej daňovej povinnosti pri nadobudnutí tovaru z iného členského štátu v predmetnom zdaňovacom období. Platiteľ dane bude v tomto prí-

pade uvádzať do kontrolného výkazu údaje z tohto iného dokladu.

Na druhej strane, ak platiteľ dane, ktorý nadobudol tovar z iného členského štátu a nedisponuje v čase vzniku daňovej povinnosti podľa § 20 ods. 1 písm. a) zákona o DPH ani takýmito dokladmi, pričom následne, po doručení „formálnej“ faktúry alebo dokladov, sa zistí, že daňová povinnosť vznikla podľa § 20 ods. 1 písm. b) zákona o DPH v skoršom zdaňovacom období, bude môcť naďalej postupovať podľa § 51 ods. 3 zákona o DPH.

Miesto dodania vymedzených služieb

Ako miesto dodania kultúrnych, umeleckých, športových, vedeckých, vzdelávacích, zábavných a podobných služieb, ako napríklad služieb na výstavách a veľtrhoch, vrátane ich organizovania a s nimi súvisiacich doplnkových služieb a vstupu na tieto podujatia, ak sú tieto služby dodané osobe inej ako zdaniteľnej osobe, je miesto, kde sa tieto služby fyzicky vykonávajú.

Počnúc 1. januárom 2025 sa ustanovuje, že ak sa kultúrne, umelecké, športové, vedecké, vzdelávacie, zábavné a podobné služby, ako napríklad služby na výstavách a veľtrhoch, vysielať alebo iným spôsobom virtuálne sprístupňujú, miestom dodania týchto služieb, vrátane s nimi súvisiacich doplnkových služieb a vstupu na tieto podujatia, je miesto, kde osoba iná ako zdaniteľná osoba má sídlo, bydlisko alebo miesto, kde sa obvykle zdržiava.

Miestom dodania služieb v súvislosti so vstupom na kultúrne, umelecké, športové, vedecké, vzdelávacie, zábavné a iné podobné podujatia, ako sú výstavy a veľtrhy, a doplnkových služieb súvisiacich s týmto vstupom, ak sú tieto služby dodané zdaniteľnej osobe, je miesto, kde sa tieto podujatia skutočne konajú; to neplatí, ak je účasť na tomto podujatí virtuálna.

Predmetná zmena sa teda týka nových pravidiel určenia miesta dodania vy-

ZÁKON č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty

Platiteľ dane a registračná povinnosť platiteľa dane

§ 4

(1) Zdaniteľná osoba, ktorá má sídlo, miesto podnikania alebo prevádzkareň v tuzemsku, a ak nemá takéto miesto, ale má bydlisko v tuzemsku alebo sa v tuzemsku obvykle zdržiava, sa stáva platiteľom dane (ďalej len „platiteľ“)

- a) prvým dňom kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý hodnota bez dane dodaných tovarov alebo služieb touto osobou, ktoré sa zahrňajú do obrátu podľa odseku 15, presiahla 50 000 eur, ak písomená b) až i), odsek 8 alebo § 48c ods. 5 neustanovujú inak,
- b) dodaním tovaru alebo služby, ktorým hodnota bez dane dodaných tovarov alebo služieb touto osobou, ktoré sa zahrňajú do obrátu podľa odseku 15, v prebiehajúcom kalendárnom roku presiahne 62 500 eur,
- c) dňom, v ktorom sa táto osoba stala právnym nástupcom platiteľa, ktorý zanikol bez likvidácie,
- d) dňom nadobudnutia podniku alebo jeho časti, ak táto osoba nadobudne v tuzemsku hmotný majetok a nehmotný majetok v rámci nadobudnutého podniku platiteľa alebo časti podniku platiteľa, ktorá tvorí samostatnú organizačnú zložku,
- e) dňom účinnosti premeny pri odštiepení alebo dňom účinnosti premeny pri odštiepení podľa zákona platného v inom členskom štáte alebo zmluvnom štáte Dohody o Európskom hospodárskom priestore alebo dňom účinnosti premeny pri cezhraničnom odštiepení, ak na túto osobu v tuzemsku prechádza hmotný majetok alebo nehmotný majetok platiteľa, ktorý sa rozdelil odštiepením alebo cezhraničným odštiepením,
- f) dňom, v ktorom táto osoba dodá stavbu, časť stavby alebo stavebný pozemok, ak sa z dodania má presiahnuť obrat podľa písmena b), okrem dodania stavby, časti stavby alebo stavebného pozemku, ktoré sú oslobodené od dane podľa § 38 ods. 1 alebo ods. 7,
- g) dňom, v ktorom táto osoba prijme platbu pred dodaním tovaru podľa písmena f),
- h) dňom dodania tovaru s miestom dodania v tuzemsku, ak ide o zdaniteľnú osobu podľa § 8 ods. 7 prvej vety, ktorá neuplatňuje osobitnú úpravu podľa § 68b alebo ...

medzených služieb (napríklad kultúrne, vzdelávacie alebo zábavné služby) vrátane doplnkových služieb, ktoré sú vysielané alebo iným spôsobom virtuálne sprístupnené nezdaniteľnej osobe, kedy bude v súlade s princípom zdanenia služby v mieste určenia miesto dodania služby tam, kde má zákazník sídlo, bydlisko alebo kde sa obvykle zdržiava. Pokiaľ pôjde o virtuálnu účasť na vymedzenom podujatí (napríklad udelenie práva na účasť na online vzdelávacom podujatí) a zákazníkom bude zdaniteľná osoba, miesto dodania sa určí podľa základného pravidla, t. j. podľa § 15 ods. 1 zákona o DPH.

Odpočítanie dane pri registrácii platiteľa a pri oneskorenej registrácii platiteľa

Od 1. januára 2025 sa upravujú podmienky odpočítania dane z tovarov a služieb, ktoré platiteľ dane nadobudol alebo prijal v postavení zdaniteľnej osoby ešte pred tým, než sa stal platiteľom dane, alebo ak daňová povinnosť vznikla podľa § 19 ods. 4 zákona o DPH pred dňom, keď sa stal platiteľom dane, a ktoré použije alebo použil ako platiteľ dane. Zásadná zmena v porovnaní s právnou úpravou platnou do konca roka 2024 spočíva v tom, že táto daň bude odpočítateľná výlučne v daňovom priznaní podanom za prvé zdaňovacie obdobie.

V nadväznosti na nové pravidlá registrácie podľa § 4 a § 5 zákona o DPH, ktoré ustanovujú, že zdaniteľná osoba sa s výnimkou dobrovoľnej registrácie stáva platiteľom dane v momente, keď nastane niektorá zo zákonných skutočností, a nie na základe právoplatného rozhodnutia daňového úradu, ako tomu je podľa právnej úpravy platnej do konca roka 2024, sa upravujú aj podmienky uplatnenia práva na odpočítanie dane platiteľom dane, ktorý si nesplnil registračnú alebo oznamovaciu povinnosť, resp. ich splnil oneskorene.

Zákon o DPH v znení účinnom od 1. 1. 2025 upravuje uplatnenie tohto

práva tuzemským ako aj zahraničným platiteľom dane, ktorý nadobudol tovary alebo prijal služby v tomto postavení (teda ide o inú daň ako podľa § 55 ods. 1 zákona, ktorá bola voči platiteľovi dane uplatnená ešte v čase, keď mal postavenie zdaniteľnej osoby), a to tak, že je v súlade s § 49 až § 50 a § 51 ods. 1, 3 a 5 ako aj v súlade s odsekom 4 zákona o DPH oprávnený odpočítať daň výlučne v daňovom priznaní podanom v dôsledku nesplnenia registračnej alebo oznamovacej povinnosti, resp. s oneskorením za zdaňovacie obdobie, v ktorom toto právo vzniklo, ak má ku dňu podania tohto daňového priznania doklady vyžadované podľa § 51 ods. 1 písm. a), c) alebo d) zákona o DPH, resp. pri odpočítaní dane, ktorú je dotknutý platiteľ dane povinný aj sám zaplatiť podľa § 69 ods. 2, 3, 7 alebo 9 zákona o DPH, je ku dňu podania príslušného daňového priznania daň uvedená v záznamoch.

Pri odpočítaní dane v takýchto prípadoch bude platiteľ dane povinný zohľadniť aj opravu odpočítanej dane podľa § 53b zákona o DPH a úpravu odpočítanej dane podľa § 54, § 54a a § 54d spomínaného zákona, ktoré by bol povinný vykonať, ak by si registračnú povinnosť splnil včas.

V zmysle nového znenia § 78 ods. 9 zákona o DPH sa ustanovuje povinnosť tuzemskej zdaniteľnej osoby a zahraničnej zdaniteľnej osoby v postavení platiteľa dane, ktoré si nesplnili registračnú povinnosť, podať v chronologickom poradí daňové priznanie za každé zdaňovacie obdobie počnúc prvým zdaňovacím obdobím, za ktoré z dôvodu nesplnenia tejto povinnosti nepodali daňové priznanie v základnej lehote ustanovenej v § 78 ods. 2 zákona o DPH. Zároveň platiteľ dane, ktorý si nesplnil registračnú povinnosť, bude povinný podať v chronologickom poradí počnúc prvým zdaňovacím obdobím aj všetky kontrolné výkazy, ktoré v dôsledku nesplnenia tejto povinnosti nepodal v základnej lehote ustanovenej v § 78a ods. 1 zá-

kona o DPH. Predmetná povinnosť podať uvedené daňové výkazy v chronologickom poradí je zakotvená z dôvodu správneho určenia dňa začatia plynutia lehoty na vrátenie nadmerného odpočtu, pre prípad, ak by platiteľovi dane v niektorom zo zdaňovacích období, za ktoré podáva daňové priznanie oneskorene, tento vznikol.

Platiteľ dane, ktorý nesplnil registračnú povinnosť, bude za takéto oneskorené podanie daňového priznania a kontrolného alebo súhrnného výkazu sankcionovaný za správny delikt uložením úhrnnej pokuty podľa § 155a Daňového poriadku.

V prechodných ustanoveniach (§ 85kn ods. 5 a 6) k úprave účinnej od 1. januára 2025 sa ustanovuje, že ak zdaniteľná osoba podala žiadosť o registráciu pre daň oneskorene do 31. decembra 2024 alebo do tohto dátumu daňový úrad zistil, že zdaniteľná osoba nepodala žiadosť o registráciu pre daň, bude pri plnení súvisiacich povinností a uplatnení práv postupovať podľa pravidiel účinných do 31. decembra 2024. V ostatných prípadoch bude zdaniteľná osoba postupovať podľa pravidiel účinných od 1. januára 2025.

Cieľom osobitných úprav DPH pre malé podniky

je eliminácia administratívneho zaťaženia malých podnikov a dosiahnutie rovnakého zaobchádzania z hľadiska DPH, pokiaľ ide o oslobodenie výkonu ekonomickej činnosti, pre usadenú a neusadenú zdaniteľnú osobu, ktorú je možné na účely spoločných pravidiel DPH považovať za malý podnik, keďže v súčasnosti je oslobodenie od dane umožnené iba pre malé podniky, ktoré sú usadené v dotknutom členskom štáte. Na účely uplatňovania týchto osobitných úprav sa definujú pojmy „ročný obrat v tuzemsku“ a „ročný obrat v Únii“, ktoré sú v týchto osobitných úpravách používané.

V novozavedenom § 68f zákona o DPH sa od 1. 1. 2025 ustanovujú pravidlá,

v prípade splnenia ktorých môže zahraničná zdaniteľná osoba, ktorá nie je v tuzemsku usadená a je identifikovaná pre uplatňovanie osobitnej úpravy v členskom štáte usadenia, uplatňovať osobitnú úpravu pre malý podnik zahraničnej osoby v Slovenskej republike.

Podstata osobitnej úpravy podľa § 68f zákona o DPH spočíva v tom, že malý podnik zahraničnej osoby je

Ak malý podnik zahraničnej osoby uplatňuje v tuzemsku osobitnú úpravu, nebude povinný podať žiadosť o registráciu pre daň.

po tom, ako mu je v členskom štáte usadenia pridelené individuálne identifikačné číslo s príponou EX a toto číslo mu je príslušným orgánom oznámené pre Slovenskú republiku, oprávnený dodávať tovary alebo služby v tuzemsku s oslobodením od dane, podobne ako tuzemská zdaniteľná osoba.

Ďalej bude platiť, že ak malý podnik zahraničnej osoby uplatňuje v tuzemsku spomínanú osobitnú úpravu, nebude povinný v súvislosti s výkonom predmetnej ekonomickej činnosti podať žiadosť o registráciu pre daň podľa § 4 zákona o DPH (týka sa výlučne prípadu, ak zahraničná osoba má v tuzemsku zriadenú prevádzkareň, avšak táto osoba nedosiahla ani ustanovený ročný obrat v tuzemsku a ani ročný obrat v Únii vo výške 100 000 eur) alebo podľa § 5 zákona o DPH; ak však malý podnik zahraničnej osoby nadobúda v tuzemsku tovar z iného členského štátu a hodnota nadobudnutí presiahne limit ustanovený v § 7 zákona o DPH, bude povinný sa pred presiahnutím tohto limitu registrovať pre daň podľa posledného uvedeného ustanovenia zákona o DPH.

Súčasne sa od malého podniku zahraničnej osoby nevyžaduje, aby v súvislosti s uskutočňovanou ekonomickou činnosťou v tuzemsku, ktorá je oslobodená od dane, uvádzal dodania tovarov a služieb uskutočnené v tuzemsku v daňovom priznaní.

Uplatňovanie osobitnej úpravy malým podnikom zahraničnej osoby podlieha splneniu určitých povinností administratívnej povahy v členskom štáte usadenia, ktoré by mali byť v zásade zhodné s tými, ktoré sú ustanovené v § 68g zákona o DPH pre malý podnik tuzemskej osoby.

Malý podnik zahraničnej osoby sa môže kedykoľvek rozhodnúť ukončiť uplatňovanie osobitnej úpravy. Ak sa toto rozhodnutie bude vzťahovať len pre tuzemsko alebo ak na základe rozhodnutia prestane zahraničná osoba uplatňovať osobitnú úpravu úplne, zákon o DPH v znení účinnom od 1. 1. 2025 ustanovuje moment, ktorým toto rozhodnutie vo vzťahu k Slovenskej republike nadobúda účinnosť. Ak však zahraničná osoba prestane spĺňať podmienky pre to, aby mohla byť považovaná za malý podnik zahraničnej osoby, t. j. buď v prebiehajúcim kalendárnom roku presiahne hodnotu obratu v tuzemsku 62 500 eur alebo ročného obratu v Únii 100 000 eur, dodaním, ktorým bola jedna z týchto dvoch hodnôt presiahnutá, nemôže sa na dodanie tovaru alebo služby vzťahovať oslobodenie od dane podľa § 68f ods. 2 zákona o DPH, t. j. zahraničná osoba sa stáva platiteľom dane.

Malý podnik zahraničnej osoby presiahne v prebiehajúcim kalendárnom roku ročný obrat v tuzemsku 50 000 eur a súčasne nepresiahne obrat v tuzemsku 62 500 eur ani ročný obrat v Únii 100 000 eur, nemôže uplatňovať predmetné oslobodenie od dane počnúc 1. januárom nasledujúceho kalendárneho roka. V prípade, že od tohto dňa bude v tuzemsku dodávať tovary alebo služby [s výnimkou dodaní uvedených v § 5 ods. 2 písm. a) až h)] bude povinný bezodkladne po prvom dodaní podať žiadosť o registráciu pre daň.

Ak malý podnik zahraničnej osoby presiahne v prebiehajúcim kalendárnom roku ročný obrat v tuzemsku 50 000 eur a súčasne nepresiahne obrat v tuzemsku 62 500 eur ani ročný obrat v Únii 100 000 eur, nemôže uplatňovať predmetné oslobodenie od dane počnúc 1. januárom nasledujúceho kalendárneho roka. V prípade, že od tohto dňa bude v tuzemsku dodávať tovary alebo služby [s výnimkou dodaní uvedených v § 5 ods. 2 písm. a) až h)] bude povinný bezodkladne po prvom dodaní podať žiadosť o registráciu pre daň.

V novom ustanovení § 68g zákona o DPH bude od 1. 1. 2025 upravená

osobitná úprava uplatňovania oslobodenia od dane pre malý podnik tuzemskej osoby. Zdaniteľná osoba, ktorá spĺňa podmienky na jej zadefinovanie ako „malý podnik tuzemskej osoby“, pritom môže byť v tuzemsku platiteľom dane registrovaným podľa § 4, keďže oslobodenie od dane pri dodaní tovarov alebo služieb sa uplatňuje v iných členských štátoch, a tak, okrem národných obrátov v jednotlivých členských štátoch postačuje sledovanie obrátu v Únii, ktorého hodnota v prebiehajúcom kalendárnom roku nesmie presiahnuť 100 000 eur.

Pre účely uplatňovania osobitnej úpravy v tuzemsku bude nevyhnutné, aby sa tuzemská zdaniteľná osoba vopred identifikovala u miestne príslušného správcu dane, a to prostredníctvom oznámenia, v ktorom je povinná uviesť požadované údaje.

V prípade, že žiadateľ je malým podnikom tuzemskej osoby, daňový úrad mu prideli individuálne identifikačné číslo s príponou EX a oznámi mu každý členský štát (v ktorom chce táto osoba uplatňovať osobitnú úpravu), ktorý potvrdil splnenie, resp. nesplnenie podmienok pre uplatňovanie osobitnej úpravy na jeho území. V prípade, že daňový úrad zistí, že dotknutá zdaniteľná osoba nie je malým podnikom tuzemskej osoby (jej ročný obrat v Únii presiahol hodnotu 100 000 eur), individuálne identifikačné číslo s príponou EX jej neprideli. Ak daňový úrad zistí, že zdaniteľná osoba spĺňa podmienky malého podniku tuzemskej osoby, ale ustanoveným spôsobom mu príslušný orgán členského štátu, v ktorom zamýšľala uplatňovať oslobodenie od dane, oznámi, že táto osoba nespĺňa zákonom ustanovené podmienky pre uplatňovanie osobitnej úpravy na jeho území, v rozhodnutí, ktorým jej prideli individuálne identifikačné číslo s príponou EX, daňový úrad súčasne oznámi tejto osobe predmetnú skutočnosť.

Po oznámení individuálneho identifikačného čísla s príponou EX pre

konkrétny členský štát sú dodania tovarov a služieb uskutočnené malým podnikom tuzemskej osoby s miestom dodania v tomto členskom štáte oslobodené od dane. Oslobodenie sa vzťahuje aj na dodania tovarov a služieb, pri ktorých sa v tomto členskom štáte uplatňuje prenos daňovej povinnosti na tam usadenú osobu.

Ak napríklad malý podnik tuzemskej osoby dodá službu s miestom dodania podľa § 15 ods. 1 zákona o DPH v inom členskom štáte, pre ktorý má oznámené individuálne identifikačné číslo s príponou EX, je dodanie tejto služby oslobodené od dane a nedochádza k prenosu daňovej povinnosti na príjemcu služby, z čoho vyplýva, že malému podniku tuzemskej osoby ani nevzniká povinnosť uviesť toto dodanie služby v súhrnnom výkaze; uvedené platí bez ohľadu na skutočnosť, či je tento malý podnik v tuzemsku platiteľom dane alebo nie.

Dodatočná lehota na prvé splnenie vybraných povinností

V nadväznosti na nové znenia registračných ustanovení bude od 1. 1. 2025 v prípadoch, kedy tuzemskému platiteľovi dane nebolo do uplynutia lehoty na splnenie určitých povinností vyplývajúcich zo zákona o DPH (vyhotovenie faktúry, podanie daňového priznania, podanie kontrolného výkazu) daňovým úradom doručené rozhodnutie o registrácii pre daň, platiť dodatočná lehota na prvé splnenie týchto povinností, a to päť pracovných dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia. Táto dodatočná lehota sa bude týkať tuzemského platiteľa dane, ktorý v ustanovenej lehote splnil registračnú alebo oznamovaciu povinnosť.

Rovnako sa táto dodatočná lehota bude týkať aj zahraničnej osoby, ktorá v ustanovenej lehote splnila registračnú alebo oznamovaciu povinnosť, a nebolo jej do uplynutia lehoty na splnenie týchto zákonných povinností doručené rozhodnutie o registrácii pre daň.

V prípade, ak sa zdaniteľná osoba stane platiteľom dane a splnila si registračnú alebo oznamovaciu povinnosť, pričom v čase vyhotovenia pokladničného dokladu pokladnicou e-kasa klient (na účely zákona o DPH sa tento doklad v určitých prípadoch považuje za zjednodušenú faktúru) jej nebolo doručené rozhodnutie o registrácii pre daň, bude sa považovať do momentu doručenia tohto rozhodnutia za IČ DPH na účely vyhotovenia zjednodušenej faktúry daňové identifikačné číslo (tzv. „DIC“), ktoré bolo tejto osobe pridelené pri všeobecnej registrácii podľa Daňového poriadku.

Zníženie limitov pri zjednodušenej faktúre

S cieľom efektívneho boja proti daňovým podvodom a eliminácie daňovej medzery na DPH sa navrhuje znížiť hodnotu, do ktorej sa doklad vyhotovený pokladnicou e-kasa klient a tankovacím automatom považuje na účely DPH za faktúru.

Od 1. januára 2025 sa za zjednodušenú faktúru pre účely DPH považuje doklad vyhotovený pokladnicou e-kasa klient podľa osobitného predpisu, ak cena tovaru alebo služby vrátane dane nie je viac ako 400 eur, a doklad vyhotovený tankovacím automatom pre bezobslužné čerpanie pohonných látok, ak cena tovaru vrátane dane uhradená elektronickým platobným prostriedkom nie je viac ako 400 eur. Naďalej platí, že doklad nemusí obsahovať údaje podľa § 74 ods. 1 písm. b) a jednotkovú cenu podľa § 74 ods. 1 písm. g) zákona o DPH.

V rámci prechodného ustanovenia sa za zjednodušenú faktúru, na účely uplatnenia práva na odpočítanie dane v daňovom priznaní za zdaňovacie obdobie, ktoré uplynulo najneskôr 31. decembra 2024, považuje doklad podľa § 74 ods. 3 písm. b) zákona o DPH v znení účinnom do 31. decembra 2024, ak bol vyhotovený do 31. decembra 2024.

Ing. Ján Mintál